

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on:

08.11.2023

Dokumentet är daterat:

08.11.2023

The document is dated:

08.11.2023

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name:

Mari Tenhovirta

Pvm / Datum / Date:

08.11.2023

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name:

Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date:

08.11.2023

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Lausunto

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta (HE 72/2023 vp)

Eduskunnan talousvaliokunta on 25.10.2023 päivätyllä sähköpostilla pyytänyt Energiavirastolta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta (HE 72/2023 vp).

Energiavirasto toimii biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain (393/2013, jäljempänä "kestävyyslaki") mukaisena toimivaltaisena viranomaisena, valvoo lain noudattamista sekä hoitaa muut sille laissa säädetyt tehtävät. Energiavirasto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiassa ja lausuu seuraavaa.

Hallituksen esityksen tavoitteet

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kestävyyslakia lisäämällä lakiin viittaus sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettuun lakiin (1260/1996, jäljempänä "sähköverolaki"), sekä tarkentamalla kaasumaisiin biomassapolttoaineisiin sovellettavia kestävyyskriteereitä, kun niitä käytetään sähkön, lämmityksen ja jäähdytyksen tuotannossa laitoksissa, joiden kokonaislämpöteho on alle 2 megawattia. Muutoksilla varmistetaan, että myös sähköverolain mukaiset verovelvolliset voivat jatkossa hakea Energiavirastolta kestävyysjärjestelmän hyväksyntää sekä kestävyyslain mukaista ennakkotietoa.

Energiavirasto katsoo sähköverolakia koskevien viittausten lisäämisen kestävyyslakiin tarpeelliseksi, jotta sähköverolain mukaiset toiminnanharjoittajat saavat mahdollisuuden kestävyysjärjestelmän hyväksymisen ja biokaasun raaka-aineita koskevan ennakkotiedon hakemiseen Energiavirastolta, ja jotta turvataan toiminnanharjoittajien tasapuolinen kohtelu ja yhdenvertainen asema. Ilman kestävyyslain 2 ja 38 §:iin ehdotettuja muutoksia laki ei mahdollistaisi kestävyysjärjestelmän hyväksymispäätöksen ja ennakkotiedon antamista sähköverolain mukaisille pienemmän kokoluokan toiminnanharjoittajille.

Energiavirasto kannattaa esityksen mukaista poikkeusta kaasumaisiin biomassapolttoaineisiin sovellettavista kestävyyskriteereistä silloin, kun niitä käytettäisiin kokonaislämpöteholtaan alle 2 MW:n laitoksissa sähkön, lämmityksen ja jäähdytyksen tuotannossa. Edellä mainitut edellytykset täyttäviin kestävyysjärjestelmiin ei esityksen mukaan sovellettaisi kasvihuonekaasupäästövähennystä, tai raaka-aineen alkuperää koskevia kriteereitä.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettaviksi jätteitä ja tähteitä, biologista monimuotoisuutta sekä kasvihuonekaasupäästövähennystä koskien kestävyyslain 5 a, 6

ja 7 §:t Euroopan komission Suomelle osoittaman RED II-direktiivin toimeenpanoa koskevan perustellun lausunnon vuoksi. Energiavirasto näkee esitetyt muutokset 5 a, 6 ja 7 §:iin tarpeellisina perustellun lausunnon vuoksi. Kuten esityksessä todetaan, Energiavirasto tosiasiallisesti soveltaa säännöksiä jo tällä hetkellä, minkä vuoksi kohtien sisällyttäminen kestävyyslakiin on enemmänkin teknisluonteista.

Hallituksen esityksen vaikutukset

Energiavirasto yhtyy esityksen näkemykseen siitä, että muutos lisää sähköverolain mukaisten toiminnanharjoittajien hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Energiavirasto katsoo, että pienemmän kokoluokan toiminnanharjoittajille kestävyysjärjestelmän hakeminen, ja kestävyysjärjestelmän hyväksymistä seuraavat raportointi-, ilmoitus- ja muut velvollisuudet voivat olla sekä hallinnollisesti että taloudellisesti raskaita. Pienimmän kokoluokan toiminnanharjoittajiin kohdistuvaa hallinnollista ja taloudellista taakkaa voivat kuitenkin jonkin verran helpottaa esityksessä ehdotetut poikkeukset alle 2 MW:n kokonaislämpötehon laitoksiin sovellettavien kestävyyskriteerien osalta.

Esityksen toimeenpano tulee aiheuttamaan Energiavirastolle merkittävästi lisätyötä, sillä esityksen mukaan uusia, Energiavirastolta kestävyysjärjestelmän hyväksymistä hakevia toiminnanharjoittajia tulisi olemaan noin 20–30 kappaletta. Vaikka osaan pienimmistä toiminnanharjoittajista sovellettaisiin esityksen mukaista poikkeusta vaadittavista kestävyyskriteereistä, muutoksen valmistelu, toimeenpano sekä uusien hakemusten käsittely vaativat huomattavasti lisäresursseja. Esityksen toimeenpano aiheuttaa Energiavirastolle hallinnollista lisätyötä esimerkiksi asiakirjojen ja ohjeistusten uusimistarpeen, sekä uusien toiminnanharjoittajien neuvomisen ja tiedottamisen vuoksi. Aiempaan kokemukseen perustuen pienemmän luokan toiminnanharjoittajien neuvominen vie myös paljon enemmän resursseja suuremman kokoluokan toiminnanharjoittajiin nähden.

Energiaviraston arvion mukaan uusien tehtävien hoitamiseksi tarvitaan 2 henkilötyövuotta, jotta resurssien riittävyys voidaan turvata etenkin hakemusten käsittelyssä. Arviolta puolet lisätehtävistä voidaan rahoittaa päätösmaksuista saatavilla tuloilla. Suurempi kestävyysjärjestelmien määrä tarkoittaa kuitenkin myös suurempaa määrää neuvontaa, ohjeiden laatimista ja muuta työtä, jota ei voida kattaa päätösmaksuista saatavilla tuloilla. Päätösmaksuihin voidaan sisällyttää ainoastaan suoraan hakemusten käsittelyyn kulunut työaika.

Ehdotetut kestävyyslain muutokset tulevat esityksen mukaan voimaan 1.1.2024. Toiminnanharjoittajat voivat kuitenkin siirtymäsäännöksen mukaisin edellytyksin osoittaa jo ennen hyväksymishakemuksen jättämistä vuoden 2024 aikana tuotetut, valmistetut tai käytetyt biokaasuerät ja niiden raaka-aineet kestäviksi toimittamalla hyväksymishakemuksen Energiavirastolle viimeistään 30.7.2024.

Energiavirasto kannattaa ehdotettua siirtymäsäännöstä. Muutoksen toimeenpanolle tulee jättää riittävästi siirtymäaikaa ottaen huomioon jo nykyinen kestävyysjärjestelmien hyväksymishakemusten käsittelyruuhka. Uudet toiminnanharjoittajat tarvitsevat myös riittävästi aikaa kestävyysjärjestelmän rakentamista, hyväksymisen hakemista ja hyväksymishakemukseen liitettävän todentajan lausunnon hankkimista varten.

Energiaviraston näkökulmasta hallituksen esitys ja sen aikataulu on toimeenpanon ja valvonnan näkökulmasta kiireellinen, mutta ehdotetun siirtymäajan ansiosta kuitenkin realistinen.